

בני חור חור

פסח שני

וענייני השעה

ממרחן רבינו קודש הקדשים זיע"א

ומלאה הארץ דעה אתה

הדברי תורה והשיחות נכתבו מפּי השמועה ואינם מוגהים כל צרכם
ושגיאות מי יבין

ברכת ישר כח להגאון ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א
מחבר ספר גם אני אודך ועו"ס ומו"צ ברחובות
על עזרתו הרבה בעריכה ובבירור מקחו של צדיק.
זכות רבינו הק' תגן בעדו ויתמלא כל משאלות לבו לטובה.

האנחה הבוקעת את כל הרקיעים

ביאור מהו בדרך רחוקה

והנה יש מדריגה גרועה, והוא: 'או בדרך רחוקה' כי בשלמא מי שהוא טמא לנפש ולבו נשבר בקרבו שיודע שחטא, ויש לו לב נשבר ונדכה, הריהו מגיע לידי תשובה ואוחז עצמו גרוע מכולם, הוא יכול להתעלות. אבל מי שרואה את עצמו שהוא בדרך, דהיינו שהולך בדרך ה' כאשר לבו חפץ, ולפעמים מתפלל כך ולפעמים כך, וכמו שראיתי מובא שכאשר נשמת האדם עולה למעלה בבית דין של מעלה מביאים ספר תורה ושואלים אותו אם קיימה, ולאחר מכן מביאים לו תורה שבעל פה וש"ס ופוסקים וכו', ואחר כל זאת מביאים לו סידור, ואומרים לו ר' איד האם אתה רואה מה כתוב כאן בסידור? האם פעם אחת בחייך התפללת בתוך הסידור וכוונת את פירוש המילות, ורואה שכל הסידור מחוק, כי אפשר לעבור עליו תפילות במשך כל ימיו ופעם אחת עדיין לא כיוון בתפילתו, נמצא שלא התפלל מימיו כלום, והוא סבור בעצמו שהוא הולך בדרך, אבל באמת הוא רחוקה מהשי"ת.

ביאור נוסף בדרך המוסר מהו בדרך רחוקה

ומלבד זאת יש אחד שרוצה לעבוד את השי"ת אבל מרחקים אותו, אכן מי שהוא סבור שדוחים אותו, סימן הוא שאותו חפץ השי"ת לקרב יותר מכל אחד, ולכן הביא בחובת הלבבות משל למלך

בפסח שני אמרה התורה הק' 'איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה וחרל לעשות הפסח'

הנה התורה אמרה כאן הלכה חדשה שנתחדש בשביל שני אנשים שהיו טמאים, וראיתי מובא מהרה"ק ר' צדוק הכהן, כי מי שהוא בדרך רחוקה, הוא גרוע הרבה יותר מטמא לנפש.

מהו הרמז במצוות פסח שני

ונראה לבאר בעז"ה דהנה ישנם שני סוגי אנשים 'החדלים לעשות הפסח', כמובא בספרים הק' שפסח הוא לשון דילוג, וכל בר יהודי כאשר מגיע זמן נעלה כמו יום טוב או שבת, אזי מתלהבת נפשו, וכן לפעמים מעוררים את האדם מן השמים, [וכמובא בזה"ק שכאשר רואה האדם שפתאום נופל עליו איזה פחד, ואינו יודע ממה הוא נובע, ידע שבאותו זמן דנין אותו בשמים, ולכן יהרהר בתשובה מיד, ובזה הוא משתיק את הקטרוג, וכן לפעמים מעוררים אותו מן השמיים], כמו שכתב הרמב"ם בטעם תקיעת שופר: "אע"פ שהוא מצוה רמז יש בו 'עורר ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם'"

אבל ישנו אחד שנשקע בעבירות עד שנעשה 'טמא לנפש', דהיינו שמימא את נפשו ולכן אינו מרגיש שום התלהבות או איזה שהוא התעוררות.

וזהו ענין פסח שני, כי אותם שהיו שבורים שהדחו אותם לגמרי והם בדרך רחוקה, שלא זכו לעשות המצוה באופן של דילוג ופסיחה, אבל בליל פסח יצאו ממ"ט שערי טומאה ברגע אחת, והגיעו למדריגות הגבוהות ביותר שלא יהיו עד ביאת המשיח, שהיה בבחינת 'לילה כיום יאיר' שמעומק מ"ט שערי טומאה הגיעו למדריגה הגדולה ביותר, אבל הוא עמד בחוץ ולא היה יכול להתעלות יחד עם כולם, לכן בשביל הנקודה הזאת עשה השי"ת פרשה מיוחדת של פסח שני, שגם הם יוכלו להתעלות.

ולמעם זה מובא בזה"ק שכל השערים שנפתחו בליל פסח פתוחים עד אחר ספירת הוד בפסח שני, כי אז עדיין יכולים להתנער וללכת עד שיגיעו לבחינת הדילוג ההוא, אבל צריך לעבוד מעצמו על כך.

האם הקב"ה עזב אותנו ולכן נתגבר כח

הטומאה בדורינו

והנה לכאורה הנסיגנות של הדור הזה שנתנו לטומאה כח להתפשט באופן שלא היה כמוהו מיום דור המבול, וחי' נמצא שנדמה בעצמנו שהקב"ה השליכנו והדחה אותנו, שנתן לנו נסיגנות כאלו שא"ל לעמוד בהם, הרי אין מציאות שיהא כך, כמו שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה ש'אין שום דבר שבעולם שיכפה את האדם או ימשכנו, אלא יש בו בחירה עצמית, שבאם היה איזה דבר שיכפה את האדם אם מחמת תולדתו וכדו', אזי נתבטלה הבחירה ולא שייך כל התורה והנביאים' נמצא שבאם נתנו לנו בדור הזה

שביקש לדעת מי אוהבו באמת, ועשה כמה חומות וכל חומה קשה לשבור יותר מחבירו, ובחומה הפנימית ביותר יש חלון קטן, ומי שנדחף בכח בחלון ההוא סימן שהוא אוהב את המלך.

וזהו ענין בדרך רחוקה, כי הקב"ה מדחהו ומרחקו, מפני שחפץ כבי' שיתקרב בעצמו, ולזה אמר "כי לא ידח ממנו נדח" שהקב"ה אינו חפץ להדחות שום נפש מישראל, ואפילו הגרוע ביותר, ואמר 'ממנו נדח' פי' הקב"ה אומר אני דחיתיו, מפני שאני רוצה שיתקרב בעצמו.

ולכן כאשר באו אותם שני אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם, וראו את כלל ישראל ניגשים לעשות קרבן פסח, והם נשאים בחוץ, לכן אמרו למה נגרע, פירוש, מדוע נעמוד בחוץ בשעה שכל בני ישראל מקיימים את המצוה.

וזהו ענין בדרך רחוקה, והלא השיעור שנתנו בו חז"ל הוא מרחק קטן מירושלים? אלא הכוונה שמדחים אותו יותר ויותר ויותר, עד ששופך שיחו לפני השי"ת ואומר: 'למה נגרע, מדוע אהיה גרוע יותר מכל כלל ישראל', שרואה את כלל ישראל לומדים ומתפללים ויש להם חיות, ומדוע אגרע מהם, ושופך את כל לבו לפני השי"ת, כמובא בזה"ק שכאשר בר' ישראלי זקוק לישועה הן ברוחניות והן בגשמיות, ובוכה ומתחנן לפני השי"ת באופן שכבר אינו יכול לדבר מחמת בכיות, כך הוא שובר את כל החומות של ברזל.

בפסח שני יוכל להתעלות אפילו מי שלא

זכה לכך בפסח ראשון

אפילו פיסת לחם לתת להם, ולא ידע מה לעשות, ואז נאנח אותו יהודי באנחה עמוקה אל בוראו, ואמר רבש"ע ראה מה מתרחש כאן, ולא עברו כמה שעות עד שהתדפק על פתחו איזה גוי ואמר לו מושקה בוא ואראה לך איזה דבר, הנה אני הסתכסכתי עם כל משפחתי ואיני יודע מה יהא אתי, והובילו לתוך היער, והרים אבן אחת והראה לו אוצר גדול של זהב ואבנים טובות לאין שיעור, ומיד נתעשר אותו יהודי, והתחיל לחקור ולדרוש מי שהה בביתו, עד שנודע לו שהיה זה הבעש"ט הק', והביא פדיון גדול לבעש"ט, ונענה הבעש"ט ואמר הנה אתה הנך בעל אמונה עצום, אבל מימך לא נאנחת אל השי"ת, ומן השמים חיבו לאנחה שלך. - ואם בגשמיות הוא כך, אם כן כ"ש ברוחניות, לכן מי שהוא בדרך רחוקה התכלית היא האנחה אל השי"ת, כי הרי לא ידח ממנו נדח, דהיינו שהקב"ה אומר כי מה שממני נדח, שאני הדחת, זה לא באמת ידח.

וזה ענין פסח שני, שמצפים מאתנו אל הדילוג והפסיחה, והחילוק הוא כי בליל פסח ראשון דילג ופסח השי"ת אלינו, מפני שהיינו ערום ועריה בלא שום מצוות, לכן הוכרח הקב"ה כבי' לפסוח ולדלג אלינו, אבל עתה בפסח שני מצפה הקב"ה על הדילוג ופסיחה שלנו, ועל האנחה הזאת תלויה ועומדת כל הגאולה, והשי"ת יעזור שאת האנחה הזאת יעשו בני ישראל מתוך הרחבת הדעת, שלא יהיה אנחה על גשמיות, שעל זה כבר נאנחו בני ישראל די והותר, אלא יהא על ענין רוחניות, שיראו היכן שרויים, ויאמרו רבש"ע אנא אל תשליכנו מלפניך,

דורו של משיח נסיונות כאלו, סימן הוא שנתנו לנו כוחות לעמוד בנסיונות, וזה יהיה החביבות, כדמרגלא בפומא דאמור"ר צוקללה"ה שעקבתא דמשיחא הוא בחינת עקביים, וכאשר העקב נוטה ממקומו נופל כל הגוף, והאריז"ל כבר אמר בימיו שעבודה מועטת בימינו חביב בשמים לאין שיעור הרבה יותר מעבודות גדולות של הדורות הקודמים, וזה היה בימיו!

לבן עתה כשאדם מישראל יש בו מסירות נפש הן במחשבה הן בראיה והן בדיבור והן במצוה והן בתורה או בתפילה, הריהו בוקע את כל הרקיעים, כמו שאמר הרה"ק ר' נחום מטשערנאביל זיע"א שגם הבעל עגלה אשר אינו יודע פירוש המילות בתפילה, ובמשך כל היום נושא משאות, אבל לעת ערב הריהו מסתכל ורואה שהחמה שוקעת ומקנח את ידיו בגלגלי העגלה ונאנח ואומר: 'אוי רבש"ע האין עבר עלי היום הזה' ונעמד להתפלל מנחה מתוך האנחה הזאת, אזי הוא בוקע את כל הרקיעים באנחה הזאת. וכמו כן על זה האנחה הבא מתוך דרך רחוקה, מצפים מאתנו.

והיה מעשה אצל הבעש"ט הק' זיע"א שהגיע יחד עם החבריא לביתו של יהודי עני, וישבו לאכול בביתו במשך היום, והאיש ההוא אסף מכל אשר היה לו והכין להם יותר מכפי יכלתו, אפילו שלא הכירם, אבל ראה שהם חבריא של יראי ה', ולאחר מכן נסע משם הבעש"ט הק' ולא ידע מי היה אצלו, כעבור כמה שעות באמצע הלילה התעוררו הילדים והתחילו לבכות שהם רעבים, ולא היה לו

ואז כשיראה הקדוש ברוך הוא את
האנחה האמיתית מאתנו, לא יאריך הזמן
אפילו כמה רגעים עד שהקדוש ברוך הוא
כבי' ינאלנו מתוך רחמים וחסדים מגולים

במהרה בימינו אמן.

(ממוך שיחת הקודש פסח שני תשע"א צמושצ קוממיות,
לאחר קציר מיטים, - גליון קוד"ח)

מהות הקרבן פסח

והטעם שנשתנה הלכותיו משאר הקרבנות

בתורה זו מבאר רביה"ק ז"ע את הטעם והמהות של קרבן פסח ובכך יתבאר הטעם של כמה מדיני הקרבן פסח, בין היתר יבואר כאן הטעם שציוה הקב"ה לאכול הפסח בבית אחד דיקא.

ודויות והוא חיזוק נפלא מאד לאלו מאחינו בני ישראל שנאלצים ל"ע לשהות בבידוד, על כן מצאנו לנכון עתה לפרסם תורה זו לקראת פסח שני.

יום א' דפסח תש"מ

יאכל' והן במצוות לא תעשה: 'לא תוציאו מן הבית מן הבשר הוצה'.

עוד צריך להבין מה שהזהירה התורה הק' להלן (פסוק מח) 'וכל ערל לא יאכל בו' והיינו גם ערלת לב (ובחים כב): שהוא 'בן נכר' שנתנכרו מעשיו, וצריך להבין הלא לא מצינו שיהא ערל לב אסור לאכול שלמים.

הטעם של קרבן פסח אין להשיג

אלא נראה לבאר בזה, דהנה עלינו להבין את ענין קרבן הפסח, והגם שאין אנו יודעים כלל את הטעם של הפסח, שכן נאמר בו 'חוקה' כמו שכתוב 'זאת חקת הפסח' ואף שאמרה התורה שהוא 'פסח' שהוא על שפסח על בתי ישראל, אבל זהו רק הטעם למה הוצרכו להביא את הקרבן פסח, אבל עצם הטעם של הפסח – מצוותיו והלכותיו, משולל מכל השגה ומכל הבנה ואין אחד משיגו.

ויאמר ה' אל משה ואהרן זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו. וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אותו או יאכל בו. ותושב ושכיר לא יאכל בו. בבית אחד יאכל לא תוציאו מן הבית מן הבשר הוצה וגו'. כל עדת ישראל יעשו אותו. (שמות יב מג-מז).

מה נשתנה הקרבן פסח משאר הקרבנות

הנה, התורה הק' הזהירה אותנו בקרבן פסח בכמה אזהרות יותר מכל הקדשים קלים: 'כל בן נכר' וגו' וכל עבד איש וגו' תושב ושכיר לא יאכל בו' (שם) וכן 'וכל ערל לא יאכל בו' (שם פסוק מח), וצריך להבין מדוע נשתנה קרבן פסח משאר קדשים קלים שהזהירה התורה הק' כל כך שאסור לנכרים ולגר תושב וכו' לאכול מקרבן הפסח.

עוד צריך להבין מדוע צריך לאכול את הפסח דייקא בבית אחד שהזהירה התורה הן במצוות עשה: 'בבית אחד

יציאת הדעת מגלות מצרים כיצד, והטעם
שנשפע דעת לרשעים

אלא דהנה ידוע מזה"ק (תצוה, קפג) שעיקר היציאת מצרים היה היציאת הדעת מהגלות [וממילא גם יציאת המדות כי היות ויצא הדעת מהגלות יצא ממילא גם המדות], ולכן כתוב אצל משה רבינו כאשר צוה לו הקב"ה ללכת לפרעה לצוותו להוציא את בני ישראל ממצרים, וכן להתרות אותו על המכות, אמר לו הקב"ה (שמות ז, ה) 'וידעו מצרים כי אני ה'.'

והנה לכאורה קשה כי לא כתוב כלל בתורה אף לא רמז קל מהעניין שהיה לבני ישראל גאולת הדעת ויציאת הדעת מהגלות, ולא עוד אלא שכתבה התורה על הוספת הדעת לרשעים, 'וידעו כי אני ה' (שמות ז, ה, ועוד), ובפרעה נאמר כמה פעמים 'למען תדע כי אין כה' אלקינו בכל הארץ' (שמות ח ו).

בן צריך להבין הטעם שנתעקש הקב"ה שדיקא משה רבינו יוציא את ישראל ממצרים, והרי משה רבינו סירב, והיה אפשר לשלוח את אהרן, וכי דיקא משה רבינו היה צריך להיות השליח והרי הרבה שלוחים למקום.

אלא ידוע מזה"ק (פר' פקודי רכא) שמשה רבינו הוא שורש הדעת של הכלל ישראל, ולכן הוא הוציא את בני ישראל ממצרים, כי בני ישראל גם לולי משה רבינו אכן היו יוצאים ממצרים, אמנם רק הגופים בלבד היה נגאלים, אבל הנפשות והדעת היו נשארים בגלות לעולם ועד, ולכן היה יציאת מצרים שהיא יציאת הדעת, דיקא על ידי משה ואהרן, [שכן

ואפילו הזוהר הק' שמגלה לנו תמיד רזין דאוריתא, אולם במצוה זו כאשר רבי שמעון בר יוחאי זי"ע מדבר בזה"ק מענייני קרבן פסח אזי אף בפרשה זו כותב את הדברים בהסתר בכל מיני הסתרות, כפי שמבאר בדבריו את כל הטעמים של דיני הקרבן פסח כמו מה שצריך להיות צלוי, שהוא בכדי שיראו המצרים זאת ויצאו עיניהם ולבם כי יראו ששוחטים את אליליהם וצולים אותו שלא בדרך כבוד, כמו שכתוב ראשו על כרעיו ועל קרבו (שמות יב ט), וכן מבאר שם הטעם של 'ועצם לא תשברו בו' (שמות יב מו) והוא בכדי שהכלבים יגררו בבזיון את העצמות של אליליהם, ובכל דבריו לא אמר בזה"ק הטעם כי זה אינו אלא בפסח מצרים שיראו המצרים בבזיון אליליהם.

ולזה אמרה התורה הק' 'זאת חקת הפסח' שהיא 'חקה' לגמרי ואין לך להרהר אחריה, שתקשה על מה ולמה הפסח והרי הטעמים שמנה בזה"ק, אינו שייך כי אם בפסח מצרים בלבד.

משכו מיומין עילאין

אכן במקום אחד בעניין המשיכה על הכתוב 'משכו וקחו לכם' אמר הזוה"ק בקיצור 'משכו מיומין עילאין ליומין תתאין' שכן משכו בגימטריא שס"ו כמניין היומין עילאין [שהיומין עילאין הם ביום אחד יותר מיומין תתאין שהם שס"ה ימים בלבד ויומין עילאין הם שס"ו ימים], ואף זה אינו מובן מהו היומין עילאין ומהו היומין תתאין שצריך להמשיך להם.

הניצוץ נהנים ויונקים הקליפות והחיצונים, - ועל ידי תוספת האור שנוסף האור הגדול אזי מצטרף אור הניצוץ לאור גדול ומתעלה הניצוץ הקדוש.

ובכמו כן היה גם אצל פרעה ובמצרים שהיה צריך להוציא מהם את הדעת שהיה בגלות, לכן שלח ה' את משה רבינו שהיה שורש הדעת, וציווה להוסיף להם (למצרים) דעת, ובגדול הדעת, ובאור הדעת ובאור העליון, שהיתוסף בהם כדכתיב: 'וידעו כי אני ה' (שמות ז, ה)', 'וידעו מצרים כי אני ה' (שמות ז, ה) ועוד, בזה התוספת, יתבטלו במציאות ועל ידי זה נתעלה כל הדעת שהיה שקוע במצרים, והיא על ידי הוספת הדעת, דייקא על ידי משה רעיא מהימנא קדישא שהיה שורש הדעת.

ביאור עניינו של קרבן פסח

ובזה אפשר לומר בטעם אותם האזהרות שהזהירה תורה ביחוד בעניין הקרבן פסח, דכל עניינו של פסח הוא בחינת 'פה סח' כמו שאיתא בספה"ק (מושב זקנים פר' אמור, שער הכונות להאר"י הק' ענין הפסח דרוש ד, אוצרות רמח"ל פר' בא, מאור ושמש רמזי פסח, ועוד בספה"ק), ומהו 'פה סח', [בפשטות הכוונה 'פה סח' שילמדו תורה הקדושה, ו'פה סח' שלא ידברו דברים בטלים, כי הדיבור היה בגלות, שכן הדיבור נלקח מדעת כמו שרואים שתינוק כל זמן שלא טעם טעם דגן ולא הגיע לדעת הנכון, אינו יכול לדבר, כדאיתא בחז"ל, וכאשר נוסף בו דעת מקבלים את כח הדיבור, ופסח הוא הרי הראשון למועדים, ודרשו חז"ל (ראש השנה כד.) מהכתוב (ויקרא כג ד) 'אלה מועדי ה' מקראי

גם אצל אהרן נאמר שהיה בבחינת דעת כמו שכתוב 'כי שפתי כהן ישמרו דעת', (מלאכי ב ז) רק שמשה רבינו היה כל כולו בבחינת דעת כי הוא היה שורש הדעת משא"כ באהרן היה 'שפתי כהן' היינו בשעה שדיבר היה בבחינת דעת, ואילו משה רבינו היה כל כולו בבחינת דעת].

ולכן שלח ה' דייקא את משה רבינו כי מיניה וביה שדר ביה נרגא, שהוא עניין 'הבלא מפיק הבלא', כי הנה איתא בספה"ק שהניצוץ קדישין שרויים בגלות בתוך הטומאה והקליפות, וכאשר רוצים להעלות ניצוץ קדוש משם, אזי צריך להוסיף באותו ניצוץ השרוי בטומאה עוד קדושה ואז מתגבר הניצוץ על הטומאה ונתעלה.

ואיתא בזוה"ק כיצד מעלים את הניצוץ קדישין - על ידי התורה והעבודה נשפע מלעילא א גיוואלדיגע אור, ונשפע האור ויורד עד לקליפות, [בזה הבחינה שאמר האר"י הק' על הכתוב 'ומלכותו בכל משלה' (תהלים קג יט) - אפילו בקליפות] ושם בקליפות אינם יכולים לסבול שום אור, שהרי הם נהנים רק מהחושך, 'וכסיל בחושך הולך' (קהלת ב יד), ומאותו האור הם מתבטלים במציאות.

ובך מתווסף האור גדול על הניצוץ קדישין, - דמהו העניין של כל הניצוץ קדישין ושל כל הנשמות השקועות, והרי שורשם מאור העליון, אלא שעל ידי החטא שהיה במחשך מעשיהם שהחשיכו במעשיהם על ידי זה נפלו הניצוץ קדישין לחושך, אבל זה נקודת אור שבתוך החושך, כי מזה

דארץ ישראל מחכים (בבא בתרא קנח:), אבל האמת הוא שאינו אלא 'מחכים' בבחינת חכמה אבל לא ניתוסף להם דעת, מכיון שדעת צריך לבד לקנות, להוציא בעצמו את הדעת מהגלות.

וזהו אותו הבחינה של 'לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד' (דברים יז טז) ואיתא בזה"ק שההסבר לזה הוא מפני שנלקטו ממצרים כל הניצוצין קדישין, כמו שכתוב 'וינצלו את מצרים' (שמות יב לו), ואיתא במסכת ברכות (ט:), כמצולה שאין בו דגן או כמצולה שאין בו דגים, ולא נשאר בהם ניצוץ קדוש אחד, [ואף שלכאורה הרי היו במצרים צדיקים קדושי עליון כרמב"ן הק' והאר"י הקדוש, וכדו' ומה עשו שם באם לא היה שם ניצוצין, אלא שבחינת ניצוצי הדעת, זה אין שם כלל, והם (הצדיקים) היו צריכים שם להעלות ניצוצין אחרים, אבל ניצוצי הדעת אין שם ולכן 'לא תשוב בדרך הזה עוד', ונפסק להלכה שהאיסור הוא דייקא 'בדרך הזה', (היינו מארץ ישראל) והיא מפני שארץ ישראל היא בבחינת הדעת כידוע, ולכן אסור לחזור מ'דרך הזה', ששיב ויוציא מזה הדעת שבארץ ישראל למצרים, שח"ו לא להחזיר את הדעת שוב לתוך גלות].

ולכן כמו שאסור לחזור למצרים כי היות שנתעלו הניצוצין קדישין ואין שם ניצוצין שצריך להעלות משם, כמו כן מאותו הטעם גם אסור לנכרים לאכול מהפסח, כי היות ואין באומות העולם דעת מכיון שכאשר יצאו ממצרים הוציאו מהם את כל ניצוצות הדעת (כנזכר) ועל כן אסור לערל לב ולערל בשר לאכול

קודש אשר תקראו אותם במועדים' הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג, וכן אמרו (ירושלמי מו"ק פ"ב ה"ג) 'לא ניתנו מועדים לישראל אלא לעסוק בו בתורה' וזה אפשר לומר בפשטות הכוונה 'פה סח'.

ועוד אפשר לומר ש'פה סח' הוא בבחינת 'ושפתי כהן ישמרו דעת' (מלאכי ב ז), דהנה ידוע מספח"ק שבליל הסדר נשפע גדלות המוחין שנשפע הדעת שיוצא מהגלות, שכן בפסח ובשבועות היא יציאת הדעת מהגלות, וזהו יתכן שהוא אחד מהרמזים של פסח.

טעם שהזהירה תורה לכן נכר ולגר תושב

שלא יאכלו את הקרבן פסח

ולפי זה אפשר לומר שלכן כתבה התורה הק' בקרבן פסח דייקא 'כל בן נכר לא יאכל בו' כי אין להם שייכות לדעת, שכן נתנכרו מעשיו, והוא 'ערל לב' שאין לו כלל דעת ולגמרי אטום, וכמו כן גם 'ערל בשר' שכן כל זמן שלא נימול הוא מכוסה לגמרי מדעת דקדושה.

כי הנה אף ש'חכמה יש בגויים' ואף תבונה יש בגויים, כמו שנאמר 'והאבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשו' (עובדיה א ח), אבל דעת אין אצל הגויים, וכן גם לא אצל הערל בשר ולא אצל הערל לב, ולכן הזהירה תורה 'וכל בן נכר לא יאכל בו'.

כמו כן הזהירה התורה וכתבה 'ותושב ושכיר לא יאכל בו' [היינו גר תושב], והטעם שכתבה זאת התורה, כי ידמו שהיות והם מתגוררים בארץ ישראל הרי כבר ניתוסף להם דעת שכן אוריא

בפתח ביתו, והם סובבים בכל מקום 'הסובבים בעיר' בחינת 'סביב רשעים יתהלכון' (תהלים יב ט), והם 'הכוני פצועני' (שיר השירים ה ז) ברוחניות רחמנא ליצלן ואף בגשמיות רחמנא ליצלן, ולכן כאשר 'אבקשה את שאהבה נפשי' שהיא הדעת 'לא מצאתיו'.

ההשגת הדעת על ידי ההסתגרות בחדר

ועוד אפשר לומר שעל כן צריך להיות 'בבית אחד יאכל' כי צריך להיות בבחינת צמצום, כי הנה ידוע שכאשר אדם רוצה להגיע לדעת ולהשיג איזה דבר, [שדעת היא בחינת השגה]. הרי הוא צריך להסתגר בחדר, וככל שיתגור בחדר יותר קטן, כך יוכל לצמצם עצמו יותר, ולהגיע להשגה יותר גדולה, ולכן צריך להיות 'בבית אחד יאכל'.

מדוע לא נאמר בתורה בפירוש 'דעת'

'וכל עדת ישראל יעשו אותו' – 'עדת' אותיות 'דעת' ולכאורה צריך ביאור מדוע לא כתוב בתורה בפירוש 'דעת' אלא נכתב 'כל עדת', אלא הכוונה שגאולת הדעת היא ע"י שיהפכו מדעת טומאה לדעת דקדושה, וזהו כל הכח להפוך הדעת לקדושה.

מלאה הארץ דעה – בבני ישראל

והנה במצרים יצא הדעת והמדות מהגלות, ולעתיד לבוא במהרה יהיה בחינה גבוהה יותר ויתקיים בנו 'ואבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשיו', שאז יאבד ה' גם את החכמה והבינה מהקליפות והחיצונים ואז יהא התיקון השלם במהרה, ובבני ישראל

מהפסח כי הם משוללים לגמרי מבחינת דעת, לכן להם אסור לאכול את הפסח דייקא, כי כן נראה שהפסח נמשך מבחינת דעת, וזהו שאמר בזה"ק 'משכו מיומין עילאין' היינו מבחינת הדעת 'אל ה'ימין תתאין'.

עבודת המדות בפסח

והנה כתוב 'ובדעת חדרים ימלאו' (משלי כ ד) - שבדעת ממלאים את כל המדות [שכן המדות נקראים 'חדרים', כי כל מדה בחינת חדר בפני עצמו], ונשפע מהדעת לכל המדות ומכניע ומבטל את כל המדות רעות, ועתה בימים הקדושים של פסח זה הזמן לזה.

בחוצות וברחובות לא ימצא 'דעת'

ומעתה יבואר הטעם שאסור להוציא מן הבית את הבשר חוצה כי היות ועניין הקרבן פסח הנו השפעת הדעת ואילו בחוצות וברחובות אין 'מחלקים' דעת, [כי 'חכמה בחוץ תרונה' (משלי א' כ') אבל דעת לא]. ולזה אמר שלמה המלך ע"ה בשיר השירים (ג. ב) 'אסובבה בעיר בשווקים וברחובות, אבקשה את שאהבה נפשי' היינו הדעת שכן 'נפש' נקרא 'דעת' כמו שכתוב 'גם ללא דעת נפש לא טוב' (משלי יט ב) אבל: 'ולא מצאתיו'.

וזאת כי בחוץ 'בשווקים וברחובות מצאוני השומרים הסובבים בעיר', הם הקליפות והחיצונים, [כי כאשר יוצאים לחוץ בקדושה אזי מלווים אותו מלאכי קדושה, משא"כ שאחד יוצא לחוץ להסתובב בחוץ ברחוב] אזי 'מצאוני השומרים' הם הקליפות והחיצונים, המה נגעי בני אדם שעומדים

יתקיים 'ומלאה הארץ דעה את ה'
כמים לים מכסים' בביאת גואל צדק
מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה
בימינו אמץ.

לקראת ל"ג בעומר ללא מידון:

מילין לצד עילאה ימלל

שדיבר בקדשו רביה"ק זיע"א, ליל ל"ג בעומר תשכ"ז שנבצר מההמון לעלות לדר הקודש לציון הרשב"י זיע"א.

ישראל שרונים (עיי' תפארת שלמה רמזי פסח ליום שני).

ובאז כן עתה, כי בכל שנה ושנה נוסעים רבבות לציון הרשב"י, והשנה שלא נוסעים למירון, מראים בזה איזה פנים יש לכלל ישראל כשאינם נוסעים למירון. ובודאי רשב"י ירעיש עולמות על זה, והוא יפטור אותנו מן הדין, כי אם בחייו אמר כן, כל שכן לאחר הסתלקותו, וזכותו יעמוד לנו להינצל מכל פגעים רעים אנחנו וכל בני ישראל אמן.

(ממוך שיחת הקודש ליל ל"ג בעומר תשכ"ז ערך פרץ מלחמת ששת הימים)

כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק (ברכות ט, א), הנה בכל שנה ושנה פוקדים המוני בית ישראל את ציון קדשו במירון, ובהאי שתא שנבצר לעלות שם להתפלל, כדאי לסמוך עליו בשעת הדחק כזה שהוא יתפלל עלינו וימליץ טוב בעדינו אדוננו בר יוחאי.

בעת הוא בבחינת 'ויעבור מרדכי' (אסתר ד, יז), שביטל מרדכי הצדיק את היום טוב של פסח, והתענו אז ביום טוב (מגילה טו, א), והוא כדי להראות בשמים ממעל, איזה פנים יש לכל העולמות כשבני ישראל אינם מקיימים הפסח ובכך להרעיש בכל העולמות העת צרה בו היו

פסח שני בעת צר ומצוק!

מתוך שיחה נוראה, מכבוד קדושת מרן רביה"ק זיע"א ערב פסח שני תשכ"ז ערב פרוץ מלחמת ששת הימים, בו הוזהר רביה"ק את קהל מריעתו לשוב בתשובה, ורביה"ק שקיוה מאד שכבר תבא או הגאולה, הדריך את צאן מריעתו כיצד להתכונן לביאת הגאולה, רביה"ק אף הבטיח שלא ינוק במלחמה שום יהודי בארץ ישראל, וכן עמד וניבא שעתיד להיות פלאות גדולות ואף רימו שהמלחמה תכלה לפני חג השבועות בימי ספירת העומר

היות ויש בשיחה זו שייכות גם לזמננו באימת מגפת ה'קורונה' על כן מצאנו לנכון לפרסם לעת הזאת גם שיחת קודש זו לחוק ולאמץ בני ישראל

ולגרום נחת רוח להשי"ת, אם כן מאי נפקא מינה מתי ואיך לעשות את הנח"ר לה', לכן צריכים להתחזק בגודל הבטחון והאמונה עכשיו, ולהיות מוכן לזה הרגע של מסינ"פ, ולא לייאש את עצמנו ח"ו [וצריכים להיות בשמחה רבה, ולחזור תמיד במחשבה, למסור נפשו לה'] וכל אחד ישליך גלילי כספו וזהבו מעליו, ובמיוחד התאוות והשטותים, ועליו לעסוק בתשובה ולטהר ולקדש את עצמו בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו.

בל לנו להיות מודאגים מהמלחמה כלל, כי מי שצריך לחיות, ישאר בחיים בכל מקום שהוא, רק מדבר אחד צריכים לדאוג, כשמישיח צדקיני יבא ויראה אותנו איך אנו נראים, ובאיזו מצב אנחנו מה נעשה אז, לכן יראה כל אחד לטהר את עצמו, וישוב אל ה' באמת.

ענין פסח שני

וזהו הענין של פסח שני כי אפילו שאנו היינו טמאים לנפש האדם, עם כל זה קירב אותנו השי"ת ונתן לנו הזדמנות

הנה עלינו לדעת ולשנן כי אנחנו חיילים של הקב"ה, וכמו חיל המלך ההולך בכל מקום באש ובמים, וממלא תפקידו ושליחותו במלואה במסירות נפש, כן אנחנו חיילי ה' ששלח לנו ה' בדרור שפל כזה, וגם במצב כזה, צריכים אנחנו למלאות תפקידנו לברר הבירורין שנשמותינו צריכין לברר, ולילך במסינ"פ להקב"ה ואין נפקא מינה באיזו מצב שאנו נמצאים צריכים להתחזק באמונה איתנה ובשמחה.

תקוותינו שאנחנו כבר נמצאים קודם ביאת המשיח, וכי קרובה ישועתינו לבא, ואם הזמן הזה הוא הזמן הנכון עלינו להיות שרויים בשמחה רבה, ולהודות להשי"ת על שזיכנו עד הלום.

מסירות נפש להשי"ת

בל אחד צריך לילך כל היום במחשבה ובדבור ומעשה שרצונו למסור נפשו על קידוש שמו ית', ולא להיות ח"ו בעצבות אלא רק בשמחה, כי מה כל הגוף שוה אם לא לעשות רצון השי"ת

יחטא גם כן אז, לכן מוטל על כל אחד ואחד לעקור את הרגליו וטבעו.

בארץ ישראל תהיה הישועה

ואל יחשוב מאן דהוא שבזה שבורח מארץ ישראל כבר יושע בישועה, כי עכשיו אין יודעים איה הישועה וכפי המבואר בספרים נראה שבארץ ישראל יהיה הישועה [וגם לא יודעים מי ומי הנשואים כאן, כי כתוב בחדס לאברהם (נהר כב) ששבעת אלפים איש היראים בלבותם ישארו, ומי יודע מיהו זה, כי מי זיכיתי לבבי בתשובה], אבל איך שיהיה ובאיזה אופן שיהיה, יהיה בארץ ישראל יותר טוב מכל העולם, ואני בטוח בעז"ה שאפילו אחד ממושעי ישראל שהיה לו ברירה והודמנות לברוח לחו"ל ולא ברח מפני ישוב ארץ ישראל, הוא ינצל בעז"ה מכל רע.

ופלא גדול יהיה...

ופלא לי שכל המצבים החמורות נעשים בימי הספירה, ואיתא בתיקון"ז (תיקוני זוהר תיקון כא) כי בשבועות יפקן מגלותא וה' יעזור שנזכה לזה עוד השנה, וראינו כי במלחמה הקודמת בארץ ישראל נעשה ההפוגה הראשונה בערב שבועות והיה אז ממש בבחי' יציאת מצרים ואם השי"ת עזרנו והצילנו בזמנו אז בטח יושיענו גם עכשיו, ופלא גדול הוא איך שניצלנו אז ופלא גדול יהיה איך שבני ישראל ינצלו עכשיו, ומי יתן ונוכה לראות כל אלה בקרוב, רק צריכים לטהר עצמינו בתשובה ולהתחזק באמונה ובבטחון ואז נוכל לראות כל אלה.

להקריב עוד פעם הקרבן פסח, כי אפילו כאשר אנו 'טמאים לנפש האדם' מ"מ ה' מקרב אותנו.

ב"ה ובחסדי ה' זכינו להיות בחיים עד הלום, כאשר זמן הגאולה מתקרבת, ולכן צריך עתה כל אחד לטהר עצמו ולהתקדש, כי פסח שני הוא זמן של טהרה, ועלינו להיות תמיד בשמחה, ולהיות מוכנים ללכת באש כמו חייל המלך ההולך באש ובמים ומוסר נפשו כדי לגלות כבוד מלכו, ויוכל לתלות שם דגל וסמל מדינתו, כן אנחנו צריכים לילך במסינ"פ ולגלות כבוד מלכותו ית' בפרט שאנו כבר סמוכים ממש לביאת המשיח, [רק שלא ידחה זמן הגאולה ח"ו ע"י חטא אחת].

ורואים כי בזמן הזה מתנהג עמנו הקב"ה למעלה מגדר הטבע, ואף אחד לא תיאר לעצמו מצב נורא שכזה, לכן צריך כל אחד לשוב אל ה', כי עכשיו עוד יש זמן לשוב אל ה', ואילו אחר כך (לאחר הגאולה) כתבו כל הספרים ובראשם בעל חסד לאברהם (אזולאי) שלא יקבלו תשובה.

לעקור את הרגליו וטבעו

ואינני מתיירא מהעבירה כמו מהרגילות של העבירה, כי מי שרגיל עכשיו לחשוב מחשבות זרות ורעות ח"ו אזי גם יחשוב אז, ומי שרגיל לראות במקומות האסורים, אזי גם אז יראה ויסתכל, לכן צריכים להרגיל את האיברים שלא לחטוא, כי איזה זמן אחר ביאת המשיח יהיה היצה"ר עוד יותר גדול, ועל ידי זה יהיה הכירור, לכן מי שנתרגל בחטאים,

ובארץ ישראל גופא לא יהיה שום היוזק
לא בנוף ולא בנפש, כי באמת בני
ישראל אין צריכים מלחמה כי איתא
שבמלחמה העתידה הגויים הם ילחמו
ביניהם ולכן תהיו בשמחה רבה, והשי"ת
יעזור שלא יוזק לישראל שום דבר וינצלו

מכל שוד ושבי ונזכה לראות בנקמת
הגויים בקרוב במהרה בימינו אמן.

(מתוך שיחת קודש נוראה שאמר רבינו צפסא שני
תשכ"ז, סמוך ונראה למלחמת ששת הימים, בעת שעמדו
מדינות ישמעאל עלינו לכלותנו)